

”IT’S NOT SCIENCE VERSUS RELIGION, IT’S SCIENCE VERSUS LAW”

EN ETIKUPPSATS OM REPATRIERING

Ämnet för min etikuppsats har varit kontroversen kring Kennewick-mannen, ett skelett som hittades av två collage studenter på en flodbank i Kennewick den 28:e juli 1996. Problemen hopade sig när detta fynd visade sig vara både runt 9 000 år gammalt och ha vad man kallar ”*kaukasoida drag*”. Ett klumpigt agerande hos ansvariga forskare och klara brott mot praxis vid sådana fall orsakade ett långdraget rättsdrama som inte var över förrän i mitten av år 2002, då rättsystemet konstaterade att skelettets betydelse för forskningen kring de första amerikanerna var så stor att återbegravning var uteslutet. I den långa rättsprocessen hade då fem indianstammar, ett team om åtta forskare och en organisation för moderna asatroende, Asatru Folk Assemble, deltagit. I uppsatsen försöker jag dels förklara modern asatro och dess syn på etnicitet och redogöra för båda sidors ståndpunkter, samt att göra en kortare genomgång av den moderna asatron.

Frågorna jag har försökt svara på i uppsatsen är hur länge man kan hävda representation för forna seder och hur det kommer sig att Kennewick-mannen blev så viktig. Svaret på fråga ett görs mot en bakgrund av det aktuella fallet, och hur man skulle se på saken ifall ett skelett med ”*kaukasoida drag*” hittade på östkusten med en datering på cirka 1 000 år. Detta sker mot en bakgrund av Leif Erikssons seglats och att rättsystemet konstaterande att alla skelett som är pre-columbianska (dvs. före 1492 kristen tideräkning) är ursprungsamerikaner. Svaret på fråga två ger en insikt i ett samhälle där lagstiftning finns men inte respekten för denna i alla lager av forskarvärlden. För vem skulle vilja ha reda på att ens släkting hade hittats död på flodbank någonstans av media, och inte av polisen?

Det känns tråkigt att konstatera att alla forskare inte verkar vilja leva upp till ingång avtal med ursprungsamerikaner, vilket ger en bitter eftersmak av gamla tiders övergrepp. Intressant är också att man väljer att avfärda AFA:s argumentation genom att förlöjliga dem, något som man kanske inte hade behövt göra ifall man själva hade haft rent mjöl i påsen. För när det gäller ett sådant här fall så är det i många fall känslor som avgör, då ingen kan styrka sina krav på ett nästan 10 000 år gammalt skelett genom enbart vetenskapliga argument. Alla sidor är fast i en karusell som aldrig riktigt vill stanna. Forskarna har svårt att motivera sin underlåtenhet mot NAGPRA – att skelettet skulle vara intressant för hur Amerika befolkades är bara nys eftersom man inte kan konstatera en så pass stor enhet bland de hittills funna skeletten att det går att säga att den och den etniciteten var hundraprocentigt dominerande vid invandringen. Asatroende och ursprungsamerikaner är å sin tur fast i en enda stor röra av begreppsförvirring, anklagelser och enighet – det går helt enkelt inte att säga att den ena sidan har rätt och att den andra har fel. Om man då inte tar till förlöjligande och kolonialism i argumentation, men detta är å andra sidan något vi försökt att göra oss av med de senaste femtio åren. Man kan dock klart konstatera att läkeprocessen efter de senaste femhundra årens kolonisation av Amerika knappt ens har börjat och att vi förmodligen kommer att få se fler sådana här fall vad tiden gäller. Särskilt ifall ovannämnda fall med ett skelett på östkusten skulle inträffa. Min slutsats är att det förmodligen hade varit bäst ifall skelettet hade stannat i jorden och Kennewick-mannen själv förmodligen skulle slita sitt hår om hade fått höra något av den kontrovers han och hans död orsakat i modern tid...

- Ruthger Persson